

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.
Felelős szerkesztő Beniczúr Sándor

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJZCÁR.
Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

A munkások baleset elleni biztosítása.

(B. J.) A munkaadó szavatosságáról, illetőleg a szavatosság hiányáról szóló értekezésünk során volt alkalmunk kimutatni, hogy a munkaadó szavatossága, törvényhozásunk által szabályozva egyáltalán nincsen, és hogy a baleset által megsérült munkás, vagyha életét veszítette örökösei — nem lévén kötelezőleg elrendelve, a munkásoknak baleset elleni biztosítása, — nagyon gyenge alapon támaszthatnak kártérítési követeléseket a munkaadó ellen. Jelen felszólalásunk során, a munkásoknak baleset elleni biztosításáról óhajtunk értekezni. Mielőtt azonban ezt tennénk, kötelességünknek tartjuk, a munkások érdekeinek megvédéséről intézkedő 1891. évi XIV-ik, az ipari és gyári alkalmazottak betegsegélyezéséről szóló törvénynek, habárcsak futólagos ismertetését, és pedig azért mert egyedül ezen törvény rendelkezik, a munkaképtelen munkásoknak, habárcsak időleges ellátásáról.

Az 1891. évi XIV-ik törvénycikk, meghonosította hazánkban, a kerületi munkás betegsegélyző pénztárak intézményét. Ezen felül léteznek ugyanezen törvény alapján gyári betegpénztárak, és állami felügyelet alatt álló betegsegélyző egyletek. Annak bizonyítására, hogy a munkások — és nem a munkaadók — mennyire

iparkodnak az önszegélyezés alapján álló ezen intézményt, a saját javaukra létesíteni, és kihasználni, megemlítjük, hogy Magyarországon körülbelül 3 különféle betegsegélyző pénztár létezik, melynek segélyezését mintegy 500,000 munkás veszi igénybe.

A betegsegélyző pénztárakat, a hivatkozott törvény értelmében a gyáros és a munkás együttesen létesítik, a munkás a járuléka $\frac{2}{3}$ -át, a gyáros $\frac{1}{3}$ át fizeti. A beteg munkás, betegpénznek nevezett ellátást kap, mely naponta 30 krtól 1 frt 20 krig terjed, ezenfelül a beteg segélyező pénztárak, a balesettel sújtottak ellátásáról is kötelesek gondoskodni. A betegsegélyezési pénztárak segélyezési kötelezettsége azonban csak 20 hétre terjed, ezentúl a munkaképtelenné vált munkás mehet . . . koldulni.

A betegsegélyezési pénztár, tagjaival szemben, kétségtelenül a pillanatnyi nyomor enyhítését eszközlő, de minthogy tulnyomórészt az ipari és gyári munkások körében van meghonosítva, a mezőgazdasági munkával foglalkozó munkások nagy tömege, ezen pillanatnyi segélytől is elesik. Habár a betegsegélyezési pénztárak felállítását, határozott haladásnak kell tekintenünk, a munkás és munkaadó közti jogviszony ezzel éppenséggel nincsen rendezve, s mind addig, míg munkásoknak baleset elleni kötelező biztosítása törvényileg elrendelve és szabályozva nem lesz, nem is tekintheti senki ezen kérdést megoldottnak.

A munkaadó szavatosságáról szóló felszólalásunk azon állításának igazolására, hogy a modern ipar, illetőleg a gépek általános használata, mennyi áldozatot szed a munkások közül, ide iktatjuk, az 50 milliónyi lakossággal és fejlett iparral bíró Németország erre vonatkozó statisztikai adatait;

Németországban átlag évente az ipar és vállalkozás terén 264,130 baleset történik, melyek közül mintegy 9000. halálos kimenetellel végződik. 1885. évi október 1-től 1893. évi december 31-ig 39,660 ember pusztult el, az ipar és vállalkozás terén beállott baleset folytán, nyomorékká és így keresetképtelenné lett ugyanezen idő alatt 183,562 ember, könnyebb sérülést szenvedett baleset folytán pedig 1,231,076 ember! Ezen számok eléggé illusztrálják, hogy mily fontos közérdeket képez a munkásoknak kötelező baleset elleni biztosítása, és a munkaadó szavatossága.

Igaz ugyan, hogy a mi viszonyaink, ugy a népesség, mint különösen az ipar és vállalkozás terén sokkal hátramaradottabbak a Németországi viszonyoknál, de másrészt nem lévén nálunk a munkaadó szavatossága törvényileg megállapítva a vállalkozó és gyáros ez által nem fészélyeztetvén, a vállalat keresztül vitelénél sokkal nagyobb gondatlansággal, mondhatjuk könnyelműséggel jár el, a minek folyamánya kétségtelenül a balesetek nagyobb száma. Nem állanak ugyan

SZARVAS és VIDEKE TÁRCAJA.

Császárság az Oceánon.

Irta: Chelnoky Viktor.

Ezt a történetet a részeges Filippó Omasichi mondta el nekem a fiúmei Stranga egyik piszkos oszterijában, a nyolcadik pohár grogg után. Övé a felelőség érte, ha nem igaz.

. . . Háromszor rettenetesen pofonvágtak, a vitorlavászon kabátomat végighasították, azután odacipelték a kapitány elé, aki nyugodtan bagózott, egy kötélcsomón ülve.

— Ez a fickó jegy nélkül szökött fel a hajóra. Mit csináljunk vele?

— Hm — szólt a kapitány, s nagyott pökött, — ért-e az a vitorlákhoz?

Elképzelheti az ur, hogy azt mondtam: igen! Azonnal próbára tettek és mikor kiderült, hogy nem tudom mi a különbség a superkorgó, meg a baktord-lámpás között, megint a kapitány elé vonszoltak.

— Hasznavehetetlen vagy fickó! legközelebb kiteszlek, — szólt ez és ismét nagyot köpött mintegy itélete pecsételésére.

A „legközelebb“ a Camorthala-szigetecsoport egy kis korallzátonya volt — mert három hétig felfedezetlenül bujkáltam a hajó fenekén a petróleumos hordók között. A szigetecsoport a nevét attól a portugál mar-talóvezértől kapta, aki felfedezte. Adtak egy puskát,

hozzá port meg ömött valami kevés élelmiszert és ott hagytak a szigeten. Csodálatos fészek volt.

Összesen valami kilencven ember lakta, feliben portugálok, feliben pedig valami angol-maláji keverék-faj. A portugálok mind rokonok voltak, közös ősanjuk egy markotányosné volt; apai részről alighanem tarkább volt a családja. Hanem annyi bizonyos, hogy csodálatosan esendes, békés emberek voltak. A közigazgatást és igazságszolgáltatást valami Alvar nevű vén ember végezte köztük pátriárka módjára. Adóról, terhekről szó sem volt, csupán a dohánytermésük felelőjét adták át minden évben az urasági jog elismerésül annak a portugál hadihajónak, mely a paszát-szelek multán jött feléjük.

Mondom signore, nagyon megelégedett emberek valának. Én a puskám révén mindjárt kezdetben bizonyos tekintélyre tettem szert köztük. Tapasztaltam, hogy az angolok vannak többségben és igyekeztem azoknak jóindulatát megnyerni. Sok homályos estén ültem velük egy terebélyes poinsettia árnyékában, csipegetve beléjük az ó angol erényeket, melyeket a sötét maláji vér már kezdett elhomályosítani. Beszéltem Hódító Vilmosról, a magna kortárról s az angolszászfaj monarchittikus érzelmeiről. Viszont szépia-szineken csepettem az ibér-népek kegyetlenségét, zsarnoki voltát. Hiszen tudja senor. Alba herceg, inkvizíció, Arbauer, Kegyetlen Péter stb. Lassanként az én népem kezdett dühös lenni; nyomasztóan érezték a portugál jármót.

Ekkor elővettem az öregágyút. Az angolok látható feje valami Skyrme nevű óriás volt. Ennek azt ígértem, hogy a leányát császáruvává tcszem, őt magát pedig

miniszterelnökké ha segít a tervem kivitelében. Rögtön ráállt mindenre s ezzel kész volt az államcsíny. Egy csomó angollal beállítottam Alvarhoz, csinos beszédben tudtára adtam, hogy vége van zsarnoki nralmának, a portugál zászlót földhöz vágtuk, Alvar elképedt, engem felemeltek, és beleütöttem a fejem a mestergerendába s ezzel ki voltam kiáltva Camorthala császárljának. Este fényes lakomát tartottunk, ezen kibékültünk a portugálokkal, aztán hozzá láttam az új rend megalkotásához.

Skyrme lett miniszterelnök, Fergusson pénzügy-miniszter, Charvalho a közmunkák minisztere. Rendeztem a pénzügyeket is. Aprópénzüli nyerstermények szolgáltak, bankjegyeknek pedig nadrágszíjamat aprítottam fel. Ilyen nem volt több a szigeten, bankjegyeim tehát hamisíthatatlanok voltak. Végre a haditengérszetet is lábra állítottam, kitataroztatva a szigeten levő két dereglyét. Megalkottam a nemesi eszméket és szerveztem az állandó hadsereget. Lett harminckét tábornokom és nyolc törzsisztem ezek közül öt címzetes tábornok. Az arzenál igazgatója szintén Skyrme lett, amennyiben rábízta a puskám őrzését. Alattvalóímmal az össze surlódásom az adók miatt volt. Senki sem akart fizetni, de ezen hamar túltettem magam, mert tulajdonképen semmi szükségem nem volt adóra. Komolyabb zavarkat okozott az ugynevezett admirális kérdés. Moravédi hercege, az aridmális, egy nap azzal a panasszal jött hozzám, hogy Guayab ógróf és Copaiwa báró nem akarnak evezni (ő maga pedig mint a tengeri haderő feje, nem teheti ezt.) Nagynehezen békítettem ki őket.

Hjah haj! Ne kérdezze mynhser, hogy mi töltötte be végzetemet, hanem gondoljon a költő szavára:

é tekintetben statisztikai adatok rendelkezésünkre, de kétségtelennek tartjuk, hogy a balesetek nálunk aránylag több áldozatot követelnek.

Nem érdektelenek az alábbi statisztikai adatok sem: 1895 évben a német birodalmi biztosítási hivatal kimutatása szerint, 18 millió millió volt biztosítva baleset ellen, 309,406 baleset lett bejelentve, a baleset folytán meghalt 6,280 személy, végleg munka képtelenné lett 2,129, részben munkaképtelenné 42,447, időlegesen munkaképtelenné lett 25,098 személy. Kártalanításokért kilelt fizetve, 1886-ban 1,915,366, 1887-ben 5,932,930, 1888-ban 9,681,447, 1889-ben 14,464,303, 1890-ben 20,315,320, 1891-ben 26,426,377, 1892-ben 32,340,178, 1893-ban 38,163,770, 1894-ben 44,281,736 és 1895-ben 50,172,082 márka.

Ha a felsorolt statisztikai adatokat vizsgáljuk, abból okvetlenül azon következtetésre jutunk hogy a munkásoknak kötelező baleset elleni biztosítása, nemcsak első rangú közgazdasági kérdés, hanem a modern ipar és vállalkozásnak ugyszólván elválaszthatlan tartozéka, mert ha jól felfogott érdekünk azt követeli, hogy a gyári ipart minden áldozatok árán hazánkban megteremtjük, hogy ez által gazdasági önállóságunkat létesítsük, akkor feltétlen köteleességünk gondoskodni arról is, miszerint az ipar megteremtésével és felvirágztatásával járó hátrányokat a kötelező baleset elleni biztosítással, — ha meg nem tudjuk szüntetni, — enyhítsük.

Tul lőnének a célon, ha ez irányban pozitív indítvánnyal lépünk fel, arra sem szakképzettségünk nincsen, de másrészt neveltséges is lenne, egy helyi lapban ilyenmel előállani. Elégnek tartjuk, ha a jelenlegi tarthatatlan helyzetet olvasóinkkal megismertetjük, és ha akad egy is aki az elolvasottak után állításunk igazságáról, és a munkásoknak kötelező baleset elleni biztosításának szükséges voltáról meggyőződött, feladatunkat jól megoldottnak tekintjük. Mennél többen szólnak egy-egy kérdéshez, mennél több oldalról lesz az megvilágítva, annál hamarabb átmegy annak érzése a köztudatba, és válik óhajtottá a felvetett kérdések végleges rendezése.

Ohajthatóan vélnénk mindenestre Németország ez irányban törvényhozásának recipiálását mert a német törvény, hogy egy jeles közigazgatási író szavait idézzük, megóv, gyógyít és segít. Megóv a baleset elleni biztosítással, gyógyít a betegségyelzéssel, és segít a kötelező biztosítással keresetképtelenség és aggság esetére.

Minden nagy katasztrófának az okozója a szív! Skyrme igen gyakran zaklatott, hogy mikor veszem már el a leányát és miután neki megvallottam, hogy néhány hét óta morgánatikus uton némémé tettem főp-stamasterem leányát, a régen forrongó elégedetlenség nyílt lázadásban tört ki. Ismét két partra oszlott a sziget lakossága de természetesen a portugálok most már az én oldalomon valának. Skyrme volt az angolok vezére és hatalmas szövetségge alakultak ellenem. Menekülésem lehetetlen volt, mert a hajók is az ő táborában valának. Mézes heteim mámorában az arzénáról is megfelekeztem.

Egy reggel fenyegető csoport jelent meg palotám ablakai alatt. A hü portugálok legnagyobb része jónak látta elbujni, csak néhányan várakoztak reám a palota előtt, azok, kik feltétlenül megbiztak államferfini ügyességemben. Skyrme az arzenál boldogabb végével szétkergette mellőlem a royalista ifjúságot, a csövét pedig mellemnek szegezve, bekergetett palotámba. Szorongva vártam, hogy mi lesz. Kitekinttem az ablakon és ekkor vettem észre, hogy a dohányszedő portugál hajó dereglyéje közeledik a parthoz. Azonnal kifeszítettem residenciám hátsó falából egy deszkát és kimenekülve a barátságos nagyhatalom védelme alá helyezkedtem. Ezzel bevégződött császárságom története a portugál hajó ide hozott Fiumébe. . . . Hogy a szigeten mi történt azután azt már nem tudom.

Előfizetési felhívás.

Lapunk most lép pályafutásának 11-ik évi II-ik negyedébe. Tíz év nem nagy — de egy vidéki hírlap életében mindenestre számot tevő idő. Az elmúlt tíz év elegendő bizonyíték arra hogy lapunk mindég s mindenben a közönség érdekeinek s igényeinek megfelelően volt szerkesztve s hogy lapunkhoz fűzött igényeinek megfelelőhessünk, sem költséget sem fáradságot nem kíméltünk. s ez után sem fogunk, s teljes odaadással azon leszünk, miként előfizetőink s az olvasó közönség igényeit kielégíthessük. Vezércikkeinkben ugy a helyi érdekeket, mint a társadalmi kérdéseket megvitatás tárgyává tettük, s mint eddig, ugy ezután is, minden oldalról jövő felszólamlásoknak szívesen helyt adtunk, és jövőben is helyt fogunk adni. Tárcáinkban a legszigorubb kritikát kiálló költeményeket és elbeszéléseket adtunk. A hírek rovataiban a helyi közérdekű eseményeken kívül, bár korlátoltabb alakban, az országos eseményekről is megemlékeztünk. Egyébb rovatainkban is, mindenkor iparkodtunk a tartalmasságra és eredetiségre, ennek dacára az előfizetési árat mérsékelten állapítottuk meg, midőn mindezeknek öndicsékvés nélküli felemlítésével a nagyérdemű közönség további hathatós támogatását kérjük az előfizetési árakat az alábbiakban közöljük:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Azon tisztelt előfizetőinket pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hátralékaik beküldésére, s előfizetésük megújítására kérjük.

Tisztelettel

A „Szarvas és Vidéke“

kiadóhivatala.

H I R E K.

— Képviseleti testületi közgyűlés lesz f. hó 3-án d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órákor a következő tárgysorozattal 1. Előljárói jelentés a kórház építési költségre vonatkozólag. 2. Az elhalálozás folytán megüresedett községi főpénztárnoki állás betöltése iránti intézkedés. 3. Az első jegyzői állás javadalmazásának megállapítására vonatkozó bizottsági jelentés. 4. Szombati Erzsébet és leánya Zsuzsanna illetőségének megállapítása.

— **Husvétli szünidő** a szarvasi főiskolában a husvétli ünnepek f. hó 7-én kezdődnek s u. e. hó 19-ig tartanak. A harmadbizonyítványok kiosztása f. hó 7-én fog megtörténni.

— **Gondatlanság.** Az építkezéseknél szükséges óvintézkedések elmulasztása rendesen nagyon megboszulja magát. A fűton épülő Dércy féle ház alapozása alkalmával, a Sámuel Adolf házának tűzfala mellett közvetlenül ázott alapárok készítése alkalmával az építést eszközölő Poppják György építőmester gondatlansága folytán a Sámuelháza tűzfalának alapja megrogyott s a tűzfalból m. e. öt méternyi széles darab leszakadt, s maga alá temette az alapárókban dolgozó munkásokat. Csak a veletlennel köszönhető hogy a betemetett munkásokat ném: csekély horzslások s nagy mérvű ijedségen kívül egyéb baj nem történi.

— **A szarvasi főiskola kebelében** fennálló „Önképző Vajda-kör“ mult hó 24-én d. u. zárt ülésben kegyelettel emlékezett meg nagy hazánkfia Kossuth Lajosról, elhalálozásának évfordulója alkalmából. — Megnyitótul Belopotocki István VII. o. tanuló sikerült emlékbeszédet mondott. utána Groszmann Emil VIII. oszt. tanuló szavalt el Endrődiinek, „Kossuth halála után“ című költeményét. Salgó Zoltán VII. oszt. tanuló Ifj. Ábrányi Emilnek „Vándor madár.“ Penyáska Mihály VIII. oszt. tanuló ugyancsak Ifj. Ábrányi Emilnek „Kossuth sirja“ című költeményét — szavalták el. Aszódi Imre, Wolf József és Gyökössy Endre alkalmi

költeményeket olvasták fel. Végül Benka Gyula igazgató mint az „Önképző Vajda-kör“ elnöke, szép beszédekben emlékezett meg e nagy férfiról.

— **Jégeső** mult hó 26-án délután, az igaz hogy elég korán, de annál erősebben köszöntött be, villám-lás és dörgés kíséretében az első jégeső. Ama bizonyos s minden eseményre oly jól vissza emlékező öreg emberek állítása szerint, e korai dörgés és jégeső. bőséges esztendőnek az előjeleit kép zik. Majd meg válik.

— **Tanyai tűz.** Mult hó 28-án Schreiber Dávidnak kondorosi bérgazdaságában 100 kup tengeri kóró elégett. Mint a nyomozat kiderítette a tűz keletkezésének oka az volt, hogy a nevezett gazdaságban működő gőzmalom kéményén nem volt szikra fogó. s a tengeri kóróval fűtött kazán kéményér kiszálló szikrát, a szél a közelben elhelyezett kóróra vitte, s ettől aztán az meg gynladt.

— **Halálozás.** Demcsák János szarvas község főpénztárnoka, ki állását ugy a nagyközönség legjelebbivalói meglegedésére, több mint egy évtized óta töltötte be, f. é. Mártius 28-án hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megszorodott család az alábbi gyászjelentést bocsájtotta ki.

Alulírottak mélyen megszorodott szívvel hozzák tudomására a legjobb édes férj, apa, testvér, sógor, koma és rokonnak Demcsák Jánosnak Szarvas község főpénztárnokának, f. hó 28-án reggel 6 órákor életének 53-dik, boldog házasságának 30-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 29-én d. u. 3 órákor az ág. hitv. evang. szertartás szerint fog az ó- temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Szarvas, 1900. márczius 28. Béke lengjen porai felett! Özv. Demcsák Jánosné szül. Szepecsik Judit neje. Jzv. Demcsák Jánosné mint édes anya Özv. Szepecsik Józsefné mint anyós. Demcsák Julianna mint testvér. Gyermekei Demcsák János nejevel szül. Obszst Erzsébettel Demcsák József nejevel szül. Lipták Karolinnal Liska Sománé, szül. Demcsák Judit férjével, Gerhát Istvánné szül. Demcsák Anna férjével Demcsák Mariska, Demcsák István. Unokái: Demcsák Józsika, Lajoska, Liska Samuka, Janika, Gerhát Pistike és Janika. Komája: Kántor Sámuel.

— **A békésmegyei általános tanító-egyesület** „szarvasi-járasköre“ 1900. április hó 12-én d. e. 9 órákor Szarvason, községi ipariskolában gyűlést tart, az alábbi tárgysorozattal 1. A mult gyűlés jkönyvének olvasása s hitelesítése. 2. „A tanyai iskolák felügyeletének kérdése.“ Előadó: Privter Pál. 3. „6 vagy 7 éves korban kezdődjék e a tankötelezettség? Előadó Heiszler Mariska. 4. Törskönyv helyesbítése. 5. Elnök által előt rjesztendő egyébb intézkedések, 6. Elnök s jegyzői lemondása s helyeiknek nyomban való betöltése. 7. Esetleges indítványok tárgyalása.

— **Árpád szálloda megnyitása.** Az Árpád szálloda ma. április hó 1-én nyitatták meg fényes ünnepellyel — s mint értesültünk — halvacsorával egybeköive. Felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét az ujonnan renovált kávéház megtekintésére.

— **Érdek összejövetel** Kondoros a mult hóten egy nap jel-ntkezett játszhatási engedélyért, egy vándor színész-és egy légtornász-társulat. A színészek egyheti, a légtornászok 3 napi játszhatási engedélyt kaptak. Az este a légtornászok a piacféren megis kezdtek működésüket, de a közbe jött esős idő miatt, aiba kellett hagyniok művészetök további bemutatását s így ma is Kondoroson tanyáznak. A színészek pedig addig nem akarnak játszani, míg a komédiás csapat el nem megy. Mos aztán tekintve az esős időt, jobb dolog hiányában e két társulat szídjá egymást mint a bokrot, s azon vannak hogy egyik a másikat kibőölje A kondorosi közönség pedig kíváncsian várja, hogy a vetélkedő két társulat közül, melyik bírja tovább . . . a koplalást?

— **Sorozás.** Szarvas község Előljárósága közhírré teszi, hogy a szarvasi sorozó járáshoz tartozó 1877. 1878. és 1879. évben született állítás kötelesekre vonatkozólag, a fősorozás Szarvas község háza tanács-termében, az 1900. évi Ápril hó 5. 6. 7. és 9-ik napjain, a következő sorrendben fog megtartatni.

Ápril 5-én a szarvasi I-od korosztálybeliek mind és az önkéntesek.

Ápril 6-án a szarvasi II-od és III-ad korosztálybeliek.

Ápril 7-én az öcsödi és kondorosi I. II. III-ad

korosztálybeliek mind, az önkéntesek, és a megvizsgálandó apák.

Ápril 9-én a békés-szent-andrási I. II. III-ad korosztálybeliek mind, az önkéntesek, a megvizsgálandó apák, és az összes idegenek.

A sorozás mindenkor reggel 7 1/2 órakor veszi kezdetét.

Felhivatnak az állítás kötelesek, hogy a mondott helyen és időben tisztán öltözködve, bot nélkül jelennek meg.

CSARNOK. Megfelekedzeti magáról.

(Folytatás és vége.)

Berkes ur még aznap kijelentette a gróf urnak, hogy fiuk immár elegendő érettek a nyilvános iskolára; Blanka számára nevelőnő kell, mert ő nem ért a kézimunka — tanításhoz, zongorázni alig tud; hogy most már tanulmányait, melyeket csak pénzhiány miatt szakított meg, folytatni akarja; hogy az ügy sürgős; s még sok egyebet hozott föl távozásának indoklásául — csak a valódi okot nem. A gróf meg volt lepve és meg is sértette a fiatal embernek ez a gyors nézetváltozása.

„Annál jobb!” gondolta Berkes. „Legalább biztos vagyok, hogy a valódi okot nem sejtí, hanem elhatározásomat egyszerű nevelői szeszélynek tartja.”

S másnap elutazott, a gróf hidegen megköszönte fáradozásait; a fiuk zokogtak; Blanka azonban nyugodtan kezet nyújtott neki míg ajkáról a bucsuzó hangzott: „Isten önnel!”

S végtelen szomorú pillantást küldött utána. Azután szobájába ment Blanka és sir. S mikor este ágyba fektült, elővette az imádságos könyvét. De nem imádkozni akart belőle! Kivett az imádságos könyvből egy lapot, mely tankönyvből volt kiszakítva: az utolsó lecke volt, melyet tanítójának felmondott. Ezt a lapot olvasta el.

Ez lesz azután mindennapi imádsága.

Tíz év múlt el.

Elfelejtette-e Blanka tanítóját?

Nem! Mindég jobban megszerette, minél érettebb lett, minél jobban megértette, milyen nemesen cselekedett, amikor ezer más — gonoszul cselekedett volna. Tudta, hogy azért ment el, mert a korán érett gyermek ifjúságát nem akarta megmetélyezni. S tudta, hogy nem könnyű szerrel hagyta el „kis ráadás”-át. Miudert tudta — s mégis Temerényi grófhoz ment nőül. Igen. — Megtanulta Berkestől, milyen kedves, milyen szerény és milyen jó mindaz a szép mezei virágocskák és mint használnak mindegyik valamin. Ő is ilyen kedves és valamire hasznos akart lenni. S az is lett. Egyedül vigasza volt édes apjának, kit súlyos csapás ért: elvesztette mindkét fiát. S most a kétségbeeséstől mentette meg Blanka a sorsidőzítő férfit. Ugyszólván karjain hordozta; megkötözte iránta való szeretetét; mindent megtett, amit szeméről ellehetett; feláldozta magát s kezét Temerényi grófnak nyújtotta, mert ősmerte atyja kedvenc kívánságát, hogy Blanka a főváros legelőkelőbb gavallérjának nevéjé váljék.

És Berkes? Berkes éveken át tanult, dolgozott; egyetem tanárának, a főváros leghíresebb orvosának küzdötte fel magát. Nem felejtette el „kis ráadás”-át; hiszen olyan nagyon szerette! — S az a c-ök, amelylyel ölkergette — még ma is a homlokán égett. — Ma, amikor Blankát tíz év múlva mint másnak a nejét látta.

A mindig halvány Lódey báróné termeiben találkoztak. Blanka vérpíros lett, midőn egykori tanítója meghajolt, hogy megcsókolja kezét. Berkes elrejtette fölindulását; senkise vette észre, hogy ismerik egymást. Kölcsönös tekintet — s megértették egymást. „Ez a mi titkunk! Idegenek vagyunk ez emberek előtt!” mondták egymásnak szemek. Nehány közömbös szó — ez volt az egész.

Még gyakran találkoztak társaságokban; de sohasem árultak el egyetlen szóval, egyetlen pillantással sem, amit oly szívesen mondtak volna egymásnak.

Csak este, mikor egyedül volt a grófné, elsárgult lapot vett elő imádságos könyvből's elolvasta — utolsó leckéjét.

Temerényi gróf párbajozott. A párbaj oka ellenével való politikai vita volt. Úgy látszott, mintha az ellenfél golyója özvegyggyé akarta volna tenni a grófnét. A golyó behatolt a gróf fejébe és három katonai orvos fáradozása, hogy a golyót kivegyék, sikertelen maradt.

„Ha valaki megmenetheti a gróft, az csak Berkes tanár lehet! Küdjön érte, kegyelmes asszony! Mert ha a golyót éjfélig el nem távolítják a sebből a gróf

menthetetlenül meghal!” mondá a három orvos legöregebbje.

Felórával később belépett Berkes a betegszobába. A grófnő maga vezette a beteghez, ki nyöszörgve hánykódott ágyában.

„Ha a láz még emelkednék, a gróf ur feltétlenül meghalna. De mihelyt a golyó kiűn lesz, a láz is csökken; magyaráza meg a tudós a grófnőhöz fordulva S ismét találkoztak tekintetük; s ismét megértették egymást, csaknem pillanat alatt. Pir fődte a grófné arcát s szeméből kiolvashatta: „Tudom, hogy nemes vagy; nem volnál képes szerelmünket bezennyezni; legkevésbé bünnel!” S mintha válaszolni akart volna erre a pillantásra, mondá: „Megfogom vizsgálni, el lehet-e távolítani a golyót? Reméljük a legjobbat!” Azután távozásra kérte fel a jelenvoltakat, az egyik katonai orvos kivételével; kinek segítségére szüksége volt.

A megvizsgálás negyedórát tartott; azután felkérte kollégáját: Sziveskedjék megmondani a grófnénak ki a szomszedszobában bizonyára aggodalommal vár hogy a sikert biztosnak tekintem. A golyó nem hatol nagyon mélyre s nem is fekszik olyan kedvezőtlenül, hogy mai tökéletes műszereinkkel el ne távolíthassuk.

S Berkesnek sikerült a golyót eltávolítani. Mikor a kis ólom golyót átadta a grófnénak, a fiatal szszony megfogta s megcsókolta jóltevő, nemes kezét.

Kevés vártatva csakugyan csökkent a láz, amit Berkes előre jelezte. S most elbucszott. A grófné elkísérte. „Látogassa meg holnap is a betegét!” kérte mikor a folyósóra értek. Berkes a szemébe nézett s most a grófné volt a sor, hogy lesüsse szemét.

„Ne követeljen tőlem lehetlent, grófnő! Nem vagyok Isten!” mondá.

A grófné szomorúan lehorgasztotta fejét. „Ezer, ezer köszönet!” hebegé s bucsuzásul kezet szorított vele. Megértette őt.

„Nem vagyok Isten!” mondotta. „De igen, igen az vagy te nekem; az voltál s az is leszel nekem mindig! Te jó, te nemes!”

Amikor két évvel később Temerényi gróf természetes halállal mult ki, a gyászidő letelte után közölték a lapok, hogy Temerényi grófnét eljegyezte egy egyszerű tanár: Berkes. Akkor történt, hogy a mindig halvány Lódey báróné a kerevet szögletébe dobta az újságot; s akkor történt, hogy a jövődöbeli Berkesné az a súlyos csapás érte, hogy a társaság számára lehetlenné vált.

S ez így rendszerben is volt. Mert, mint hallottuk: „Megfelekedzett magáról.”

— r. — s.

Időjárás jelentés 1900. márc. 24 — 30-ig.

Nap	Csapadék 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet Az esőzés (csapadék) kezdeté és vége	Hővességség a szárazban m. m. óra közé
		7 ó.	2 ó.	9 ó.	kö- reg. d. u. este zép		
24	0.5 eső	2.8	7.2	4.6	1.9	éjjel eső	
25	0.5 eső	2.6	10.3	6.6	6.5	d. u. 2 ó. — 4 ó eső	
26	5.9 eső zivatar	4.6	12.0	4.0	6.9	d. u. 2 ó. egy ne- gyed 3-ig eső zivattal	
27		4.4	11.3	6.7	7.5		
28	4.2 eső	6.3	17.3	11.8	11.8	éjjel eső	
29		10.3	17.0	7.6	11.6		
30	5.6 eső	5.0	6.1	2.4	4.6	d. e. 8 ó. 30 p. d. u. 2 ó. 30 p. eső — 5 ó	

Szarvas, 1900. márc. 31,

Plenczner Lajos.

Nyiltér.*)

Nyilatkozat.

Alólirottak ezennel kijelentjük, hogy alaptalan volt azon gyanunk, mellyel Misik István főpincért illetük, és miután meggyőződünk, hogy nem ő, de valamilyen ismeretlen tettes akarta a pénzszekrényt feltörni, ez irányban tett feljelentésünket már korábban visszavontuk; ártatlan meghurcoltatását sajnáljuk, és rágalomnak nyilvánítjuk az ez irányban bárki részéről tett gyanszittatásokat.

Szarvas, 1900. március 24.

Polivka Ferencz, m. k.
Schönfeld Mihály, m. k.

469
1900 szám

Arverési hirdetemény.

Alólirott kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a szarvasi kir. járásbiróság-nak 1899 évi V. 779/1. sz. végzése folytán Dr. Szemző Gyula ügyvéd által képviselt Boleman Lajos felperes javára özv. Kélinger Mihályné és tsai alperesek ellen 432 kor. 26 fill. követelése s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 604 kor. — fillerre becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbiróság 1899 évi V. 779/4. sz. végzésével a továbbbi eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Kondoros község határábnn, a Kélinger féle tanyán leendő megtartására határidőül 1900 évi április hó 6-ik napján délután 1/24 órájára kizüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, lovak, sertések stb. a legtöbbetígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a menyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldötnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölőlegére fognak utaltatni.

Kelt Szarvason, 1900 évi márczius hó 26-ik napján.

Magyar Mihály.

kir. bírósági végrehajtó.

3719 tkvi sz.
1899

Hirdetemény.

Alóliirt tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy özv. Neu Emánuelnénak Kántor Mihály és neje Janurik Zuzsanna elleni 770 kor. és jár. ból álló követelés kielégítése végett a szarvasi 2821 sz. tkvben A † 1 hrsz. a felvett 464 hrsz. beltelkés ház 608 kor. az A † 5 rsz. a felvett 11467 hrsz. 220 □-öl nyulzugú dinyeföld 28 kor. kikiáltási árban nyilvános árverésen feladatni rendeltetvén, arra határidőül 1900, évi április hó 14 napjának d. e. 8 órája a szarvasi kir. jbiróság árverési helyiségében kizüzetett, mely határnapon az érintett ingatlan becsáron alul is eladatni fog.

Kikiáltási ár, a becsár, bánatpénz annak 10%-a; a vételár 1/3-ad része az árverés napjától számított 20 nap, a második 1/3-ad része ugyanazon naptól számított 40 nap, és a harmadik 1/3-ad része ugyanazon naptól számított 60 nap alatt fizetendő 5% kamatokkal.

Vevő az ingatlanak az árverés napjától számított 15 nap múlva lép birtokába, a meny nyiben ez idő alatt utóajánlat vagy előterjesztés nem tétetnek. A többi feltételek alóliirt tkvi hatóságnál, a hivatalos órák alatt, és Szarvas község előljároságánál negtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Szarvas, 1900. január 11-én

Mészáros

kir. jbiró.

204 sz. tkvi.
1900

Hirdetemény.

Alóliirt tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy az orosházi tpenztárnak Budai Julianna

Vég Bálintné öcsödi lakos elleni 180 kor. s jár. álló követelés kielégítése végett, az öcsödi 1945 sz. tjkvben A I. 1. 2. rsz. a felvett -²¹⁵/₆ hrsz. beltelkes ház és ⁴²⁵²⁻⁵⁸/_a hrsz 3 hold cserhalmi szántó együttesen 2388 kor. kikiáltási árban nyilvános árverésen eladatni rendeltetvén, arra határnapul 1900 évi május 13 napjának d. e. 8 órája az öcsödi község házhöz kitüzetik, mely határnapon az érintett ingatlan — becsárolul is eladatni fog.

Kikiáltási ár a becsár, bánatpénz annak 10% a vételár 1/3 része az árverés napjától számított 20 nap, a második 1/3-a 40 nap és a harmadik 1/3 része melybe a bánatpénz is betudatik — szintén azon naptól számítandó 60 nap alatt fizetendő 5% kamatokkal.

Vevő az ingatlanok az árverés napjától számított 15 nap múlva lép birtokába, a meny nyiben az idő alatt utóajánlat vagy előterjesztés nem tétetik.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Szarvas, 1900. január 15-én.

Mészáros.
kir. jbiró.

Ház bérbe adás.

A Belicey-uton a Fischl-féle ház kiadó. Bővebbet Fülöp Henriknél Grim-féle házbán.

Az építkezők figyelmébe.

A téglá és fedelcserep készlete az állandó égetés folytán túlhalmozott és helyszüke miatt az égett anyag árait mai naptól mélyen leszállítottam.

Első osztályu legjobb minőségű fali téglá 1000-re 20 korona másodosztályu 18 korona és az első minőségű fedelcserepnek 1000-re 17 korona.

A venni szándékozók jelentkezhetnek akár a piactéri irodámba akár pedig a város alatt a csabai ut mentén levő téglagyámba.

Buk Adolf
tégla és cserepgyáros.

Hirdetmény.

A szarvasi ipartestület elnöksége közhíré teszi az érdekelt iparosok között, hogy az ipari áru csarnok udvarán építendő testületi ház felépítésére pályázatot hirdet, a pályázni szándékozók jelentkezzenek, az elnökségnél a hol a tervet és a költségvetést megtekinthetik. Az árlejtés 1900. évi Április hó 2-án hétfőn délelőtt 9 órakor fog megejtetni az ipari áru csarnok udvarán.

Csernák István

üpiilet és műlakatos
sodrony ágybetét és vasbutor műhelye.

S Z A R V A S O N.

Gróf Csáky Albin utca 174 h. sz.

Készít minden e szakmába vágó munkát u. m. épület vasalásokat takaréktűzhelyeket. Kovácsolt vasrácsokat sodronyágybetéteket vasbutorokat, Villamos csengő felszereléseket pontos és szakszerű kivitelben. Tovább kész munkák kaphatók nagy választékban, valamint javítások gyorsan és pontosan a legjulgányosabban elfogadtatnak.

Csak ezzel a törvényes. bej. védő. jeggyel valódi.
LONDON,
Chief Office S. W.
48 Brixton Road.
Főraktárak:
Burmah,
Angol India.
Agen. Zágráb.
Algier.
Amsterdam,
H. Sanders,
Rokin 8.
Basel,
Szt. János gyógytár,
W. Krutz.
Belgrad,
Nikola A. Dollni,
gyógytár Mihály
Földalmához.
Központi raktár
Szerbia részére.
Berlin, C.
Hologna.
Bruxelles.
Pharmacie Ch.
Delacro & Co.
Budapest,
Török J.
Dr. Egger L. és J.
Cairo.
Cebu a. Rh.,
Noris.
Debrecon.
Elch, Luxemburg.
Schmidt P.,
Köln.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Főműködőanyag szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kintően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatósága. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatósága mindenféle seb gyuladásánál.

Próbátéveg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utazatóktól és kerüljék az értéktelen. ugynevezett házi kenőcsöket s más efféléket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Pregrada Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentesen.
E szerök sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házbán tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utáztatát a törvény üldözi.

Isigona,
Dordogne, Kopen-
hága,
fabriken farma.
Milánó,
A. Bertoloni.
Malmö, Sevrige,
Apot. Lejonok.
Nantes,
Pharmacie
C. Fredet,
Nápoly. Palermo.
Páris,
Pharmacie
francaise, 1 & 3,
Place de la Repu-
bligue, Phar-
macie Daprey, 11,
Rus des frances
Bourgeois.
Prága.
Róma,
Corso, Agenzia
del Policlinico.
Roubaix,
Pharmacie
F. Gerath.
Sarajewo.
Szeged.
Temesvár.
Triest. Valence.
Vienne. Zürich.

Csak ezzel a törvényes. bejegyzett védőjeggyel valódi.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény

J E G Y Z É K E.

A legnagyobb nyeresemény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
37	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magyar kir. szabad. osztályosorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeresemény jut, tehát az oldaltálló nyereseményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereseménnyel huzzak ki, é. egy külföldi sorsjáték sem képes annyira nagy nyereseményeket felmutatni, mint a mi magyar osztályosorsjátékunk.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

egy millió korona.

Legszében tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek törvszerű árai az I. osztályhoz:
egy nyolczad (^{1/8}) frt —.75 vagyis 150 korona
egy negyed (^{1/4}) " 1.50 " 3.— "
egy fél (^{1/2}) " 3.— " 6.— "
egy egész (^{1/1}) " 6.— " 12.— "
utánvét mellett vagy azösszeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezett díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre

f. é. április hó 10-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.
BANK HÁZ.

Budapest, V. Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk már ki tisztelt vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A ÉS TARSA főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztály sors játék eredeti sorsjegyet a hivatalos bevezetellel együtt beküldeni.

AZ ÖSSZEGET ... korona összegben (utánvételezni kérem)
(postautalvánnyal küldöm)

Pontos cím